

Częstochowa, dnia 12 maja 2023 r.

Uchwała Komisji habilitacyjnej z dnia 12 maja 2023 r. powołanej w postępowaniu w sprawie nadania stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia wszczętym na wniosek dr Marzeny BOGUS-SPYRY

§ 1

Komisja habilitacyjna, powołana przez Radę ds. Nadawania Stopni Naukowych i Stopni w Zakresie Sztuki Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie uchwałą nr 510.1.02.2023 z dnia 10 lutego 2023 r., działając na podstawie art. 221 ust. 10 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce (Dz. U. z 2018 r. poz. 478), po zapoznaniu się z recenzjami i dokumentacją wniosku, stwierdza, że aktywność naukowa oraz osiągnięcia naukowe dr Marzeny BOGUS-SPYRY stanowią istotny wkład w rozwój dyscypliny naukowej historia i wyraża pozytywną opinię w sprawie nadania **dr Marzenie BOGUS-SPYRZE stopnia doktora habilitowanego w dziedzinie nauk humanistycznych w dyscyplinie historia**, uznając spełnienie przesłanek warunkujących nadanie stopnia doktora habilitowanego, o których mowa w art. 219 ust. 1 pkt 1-3 wskazanej ustawy.

UZASADNIENIE

Komisja habilitacyjna w głosowaniu jawnym jednomyślnie (wszystkie 7 głosów „ZA’’) podjęła decyzję rekomendującą Radzie ds. Nadawania Stopni Naukowych i Stopni w Zakresie Sztuki Uniwersytetu Humanistyczno-Przyrodniczego im. Jana Długosza w Częstochowie nadanie dr Marzenie BOGUS-SPYRZE (zwanej dalej Habilitantką) stopnia naukowego doktora habilitowanego nauk humanistycznych w dyscyplinie historia. Komisja wzięła pod uwagę pozytywne oceny całości Jej aktywności i osiągnięć naukowych po doktoracie, w tym głównego osiągnięcia naukowego oraz wynik kolokwium habilitacyjnego. Na podstawie przedłożonej dokumentacji oraz sporządzonych recenzji i opinii, które kończyły się jednoznacznie pozytywnymi dla Habilitantki konkluzjami, Komisja wysoko oceniła cykl publikacji – *Oświata elementarna w procesach modernizacji społeczeństwa do 1918 r. ze*

szczególnym uwzględnieniem nauczycieli szkół ludowych (na przykładzie pogranicza polsko-czeskiego na Śląsku Austriackim, wskazany przez nią jako główne osiągnięcie naukowe. Wspomniany cykl prac, nie pozbawiony drobnych mankamentów wskazanych przez recenzentów oceniony został pozytywnie. Obie podstawowe prace składające się na dorobek naukowy habilitantki zostały uznane za monografie wartościowe, przygotowane na podstawie solidnie przeprowadzonej kwerendy źródłowej i wnoszą do historiografii ustalenia nowe albo mało jeszcze rozpoznane. Brak zastrzeżeń do warstwy metodologicznej i warsztatowej.

Zbiór przedstawionych tekstów zawiera oryginalne opracowania dotyczące historii oświaty na Śląsku Austriackim ze szczególnym uwzględnieniem środowiska nauczycielskiego szkół ludowych. Jest to pierwsze tak kompletne i szczegółowe ujęcie monograficzne tematu z wykorzystaniem dostępnych źródeł i literatury przedmiotu.

Ogromnym atutem habilitantki jest odczytanie w literaturze – polskiej, ale i czeskiej, niemieckiej i innej np. angielskiej.

Historyczny dorobek Habilitantki świadczy o jej dojrzałości naukowej i jest wystarczający do ubiegania się o stopień naukowy doktora habilitowanego w dyscyplinie historia.

Przestawiony jako główne osiągnięcie naukowe Habilitantki zbiór 16 tekstów naukowych: monografii i artykułów wypełnia wymagania ustawowe. Tym samym Komisja habilitacyjna uznała, że przedłożony do oceny cykl publikacji stanowi bezsprzecznie znaczący wkład w rozwój dyscypliny naukowej historia.

Komisja habilitacyjna stwierdziła, że Habilitantka posiada duży, a przy tym bogaty pod względem form wypowiedzi (monografie problemowe, rozprawy naukowe, rozdziały w monografiach, artykuły, a także co istotne artykuły recenzyjne i recenzje) opublikowany dorobek naukowy. Komisja podkreśliła Jej duże osiągnięcia na polu edytorstwa źródeł. Jednocześnie zwrócono uwagę, że Habilitantka dąży do umiędzynarodowienia swojego dorobku i publikuje za granicą. Habilitantka bierze aktywny udział w życiu naukowym występując z referatami na krajowych konferencjach. Ponadto posiada udokumentowane doświadczenie w zakresie zespołowej pracy badawczej i współpracy z krajowymi i zagranicznymi instytucjami naukowymi.

Komisja habilitacyjna pragnie podkreślić dobre zaprezentowanie przez Habilitantkę swych osiągnięć naukowych w trakcie kolokwium habilitacyjnego. Habilitantka przedstawiła i rozwinęła swoją główną tezę o decydującej roli nauczycieli ludowych i ich zaangażowaniu w transformację społeczności zamieszkującej w XIX i na początku XX wieku pogranicze

polsko-czeskie. Wypowiedź została skonstruowana z wyjaśnieniem kluczowej roli oświaty na terenie Śląska Cieszyńskiego. Habilitantka przedstawiła również pozostałe artykuły, wchodzące w skład osiągnięcia głównego, jako należące do szerszego kontekstu badanego zagadnienia. Podczas kolokwium Habilitantka udzieliła odpowiedzi na zadane przez recenzentów i członków Komisji pytania. Kolokwium zostało jednogłośnie przyjęte przez członków Komisji, którzy docenili znajomość tematyki badawczej, w tym historii społecznej, historii prawa a nawet historii gospodarczej.

Komisja habilitacyjna, po rozważeniu wartości naukowej wszystkich powyżej scharakteryzowanych elementów podlegających badaniu w toku procedury habilitacyjnej, podjęła ostateczną decyzję jak w konkluzji uchwały.

§ 2

Na niniejszą uchwałę nie przysługuje zażalenie. Uchwała wchodzi w życie z dniem jej podjęcia.

Przewodniczący Komisji habilitacyjnej

prof. dr hab. Cezary Kukło

